

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 08 Mart 2024
Sayı : 49

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifi, genel gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.04.03.2024

Mehmet TAHTASIZ
Çorum Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 11-3-2024	Esas No: 2/2069

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
0 8 Mart 2024
Numara:

0 8 Mart 2024

1394988

GENEL GEREKÇE

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerine göre, Türkiye’de sayıları 16 milyonu aşan emekli sayısı 100 ülkenin nüfusunu geçti.

Günümüzde, gelişmiş ülkelerde, çalışan insanların ilerleyen yaşlarında işgüçlerinin yetersiz hale gelmesi nedeniyle mağdur duruma düşmemeleri için bu kişilere emeklilik hakkı tanınmıştır. Bilindiği üzere ülkemizde emekli aylıkları, çalışanlardan kesilen primlerle karşılanmaktadır.

Türkiye’de emeklilerimizin durumu üç grupta incelenmektedir:

Birinci grup: 4/A’lılar, SSK’lılar. Bunlar bir işverene bağlı olarak çalışanlardır.

İkinci grup: 4/B’liler, Bağkur’lulardır. Daha önce bağımsız çalışan esnaf, sanatkar, tüccar ve serbest meslek sahipleridir.

Üçüncü grup: 4/C’liler, Emekli Sandığı’na bağlı yani devlet memurlarıdır.

Bugün ülkemizde, sayıları 16 milyonu aşan emekliler, açlık sınırının (Ocak 2024 - 13 bin 33 TL) altında bir aylıkla geçinmek zorunda bırakılmaktadır. Türkiye’de emekli olanlar, insanca yaşayamadıkları için tam dinlenecekleri yaşlarda bazı özel kurumlarda çalışmakta ya da serbest bir iş yapmak zorunda kalmaktadır.

Sosyal güvenlikle ilgili açıkların artması gerekçe gösterilerek, emeklilik koşulları sürekli ağırlaştırılırken, aldıkları maaşlar da günümüz ekonomik koşullarında sürekli eridi.

Türkiye’de emekliler, ekonomik kambur olarak görülmektedir. Oysa emeklilerimiz, bilgi, birikim ve tecrübeleriyle her alanda üretime katkıda bulunmaktadır. Kendilerinden daha çok yararlanmak için mutlaka yaşam standartları yükseltilmelidir. Örgütlenmelerinin önü açılmalı, çalışanlar ile emekliler arasındaki aşırı ücret farkı giderilmelidir.

8 Eylül 1999 tarihine kadar, kadınlar 38 erkekler ise 43 yaşında emekli olabiliyorlardı. O tarihten sonra emeklilik koşulları ağırlaştırıldıkça, emekli olabilme yaşı ve prim ödeme gün sayısı yükseltildi.

Kademeli olarak yükseltelen emeklilik yaşı, 1 Ocak 2048 tarihi itibarıyla 65 olarak uygulanacak.

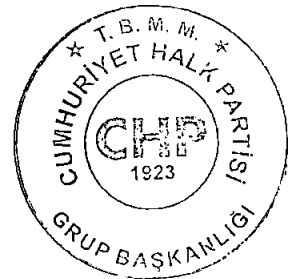
Eski adıyla SSK, yeni adıyla 4/a statüsünden emeklilik için üç ayrı tarihe göre emeklilik koşulu aranıyor.

Bu nedenle, emeklilik yaşının ve prim gün sayısının hesaplanabilmesi için, sigortalı çalışmaya başlanan tarih ve yasal değişikliklerin yapıldığı andaki sigortalılık süresi önemli hale geldi.

Bugün ülkemizde üç farklı tarih karşımıza çıkmakta;

- 1) 8 Eylül 1999 öncesinde sigortalı olanların durumu,
- 2) 8 Eylül 1999 ile 30 Nisan 2008 arasında sigortalı olanların durumu,
- 3) 30 Nisan 2008 sonrasında sigortalı olanların durumu.

Bu üç sistem arasında ciddi adaletsizlikler var.

Diğer taraftan; birçok emekliyi derinden etkilemeye devam eden İntibak Yasası büyük sorunları da beraberinde getiriyor. İntibak yasasına göre 1999 yılından önce emekli olan birçok kişi rahat bir nefes aldı. Bu yasaya göre aynı işi yapan fakat farklı tarihlerde emekli olan çok sayıda kişinin maaşlarında farklılık olmasına karar verildi. Emekli maaşlarında büyük bir adaletsizliğe yol açan ve bu durum nedeniyle de büyük sorunlarla karşı karşıya kalan emekliler, çözümünü mahkeme kapılarında aramaya başladı.

Güncelleme katsayısı ve aylık bağlanma oranında yapılacak değişiklikle emekli maaşları arasındaki adaletsizlikler giderilecek ve emeklilerimiz biraz daha iyi koşullara kavuşacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin 29 uncu bendinde değişiklik yapılmaktadır. Mevcut maddeye göre güncelleme katsayısı, Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100'ü ile sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30'unun toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değeri ifade etmektedir. Yapılan değişiklikle sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının toplamı % 30'dan % 100'e çıkarılmaktadır.

MADDE 2- Maddeyle 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında değişiklikler yapılmaktadır. Yapılan değişiklikle aylık bağlama oranı % 70'e çıkarılmakta ve 25 yılın üzerindeki sürelerde her 360 gün için % 2 eklenmesi istenmektedir. Yapılan değişiklikle 2000 öncesi, 2000-2008 arası ve 2008 sonrası farklılık gösteren aylık bağlama oranları % 70 olarak değiştirilerek emekliler arasındaki maaş adaletsizliğinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Maddeyle 5510 sayılı Kanuna geçici madde eklenmektedir. Geçici maddeyle 5510 sayılı kanunun 3 üncü maddesi 29 uncu bendinde ve 29 uncu maddesi 3 üncü fıkrasında yapılan değişiklikle, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan bugüne kadar aylık ve gelir bağlanmış olan kişiler için de uygulanması ve kişilerin aylık ve gelirlerinin yeniden hesaplanması istenmektedir. Yapılan değişikliğin ardından emekli aylıklarının kanunun yürürlük tarihinden itibaren yeni belirlenen tutar üzerinden ödenmesini düzenlemektedir. Kanuna eklenen geçici maddeyle aylık bağlama oranının değiştirilmesiyle birlikte yeniden belirlenecek aylık ve gelirlerin geriye dönük olmayacağı da düzenlenmektedir.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

**5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin 29 uncu bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Güncelleme katsayısı: Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100’ü ile sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 100’ünün toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değeri,”

MADDE 2- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aylık bağlama oranı, % 70’tir. 25 yılın üzerindeki sürelerde her 360 gün için % 2 eklenir. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı % 90’ı geçemez.”

MADDE 3- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 103– Bu kanunun 1 ve 2 inci maddesi hükümleri, Sosyal Güvenlik Kurumu’ndan bugüne kadar aylık ve gelir bağlanmış olan kişiler için de uygulanır ve kişilerin aylık ve gelirleri yeniden hesaplanır.

Aylık ve gelir bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren yeni belirlenen tutar üzerinden ödenmeye devam olunur.

Yukarıdaki maddelere göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 4- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

